

Anna Bujnowska

Zasłona w rajskie ptaki albo o granicach "okresu powieści", Wiesław Juszczak, Warszawa 1981 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 25/1-2 (83-84), 197

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ JUSZCZAK Wiesław: Zasłona w rajskie ptaki albo o granicach "okresu powieści". Warszawa 1981, PIW, ss. 143, zł 40,-

Przedmiotem badań jest powieść pojmowana jako model idealny, do którego dąży sztuka XIX wieku. Ekspansja gatunku przypada na okres od połowy XVIII wieku do pierwszej wojny światowej. Na granicy "końca powieści" - kiedy przekształca się ona naśladowując inne sztuki w przeciwieństwie do poprzedniego okresu, kiedy one upodobniały się do niej - powstaje nowy typ powieści noszący jeszcze cechy gatunkowe epoki poprzedniej, ale już naruszający zasady fabularności. Przedmiotem badań czyni autor utwór Wirginii Woolf "Pani Dalloway". Szczegółowej analizie zostaje poddany jeden fragment utworu, by wykazać jego funkcję w całości tekstu. Głównym powodem takiego wyboru jest przeświadczenie, że fragmentu takiego nie można byłoby znaleźć w dziewiętnasto- i osiemnastowiecznej powieści.

BP/83/84/13

A.B.

/I/ KNOBLOCH-KALETA Ewa: Od hymnu wolności do literatury spełnionej. "Miesięcznik Literacki" 1981 nr 1 s. 44-50.

Rozważania na temat poezji powstania styczniowego (upowszechnionej w formie pieśniarskiej) na tle jej poprzedniczki z lat 1830-1831. Przyjmując tezę, że w okresie powstania listopadowego literatura zaczęła być traktowana jako "sposób życia", śledzi autorka linię rozwojową tego rodzaju poezji. Za ostatnie jej ogniwo uważa poezję "spełnioną" styczniowego zrywu wolnościowego. Pieśń styczniowa w ograniczonym stopniu odwołuje się do listopadowej tradycji literackiej, bliższe są jej motywy poezji filomackiej i filareckiej oraz "literatury towarzyszącej konspiracji lat polistopadowych i Wiośnie Ludów".

BP/83/84/14

M.L.